

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای امنیت زیست‌ی در باغ وحش

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای امنیت زیستی در باغ وحش / [ویراستار: آندریا رایس، روبرت وود؛ مترجمان: نرگس خرمی ...] و دیگران].

مشخصات نشر: تهران: بی‌نهایت، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۸۰ص: جدول.

شابک: 978-600-5049-33-6

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: کتاب حاضر با همکاری بخش کشاورزی، شیلات و جنگلداری استرالیا، انجمن باغ وحش و آکواریوم استرالیا، و شبکه سلامت

حیات وحش استرالیا تدوین شده است.

یادداشت: عنوان اصلی: Manual, 2011 National Zoo Biosecurity.

یادداشت: مترجمان: نرگس خرمی، داریوش جهان‌پیما، داراب عبداللهی، و کریم امیری.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۷۱] - ۷۲.

موضوع: باغ وحش - مدیریت - دست‌نامه‌ها.

موضوع: Zoos—Management - Handbooks, Manuals, etc.

موضوع: باغ وحش - استرالیا - مدیریت - دست‌نامه‌ها.

موضوع: Zoos -- Australia -- Management - Handbooks, Manuals, etc.

شناسه افزوده: رایس، آندریا.

شناسه افزوده: Reiss, Andrea.

شناسه افزوده: وود، روبرت.

شناسه افزوده: Wood, Rupert.

شناسه افزوده: خرمی، نرگس. - ۱ - مترجم.

شناسه افزوده: استرالیا، وزارت کشاورزی، شیلات و جنگلداری.

شناسه افزوده: انجمن باغ وحش و آکواریوم استرالیا.

شناسه افزوده: شبکه بهداشت و حیات وحش استرالیا.

رده‌بندی کنگره: QL ۷۶ / ۲ ۱۳۹۶

رده‌بندی دیویی: ۵۹۰/۷۳

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۷۸۷۸۰۶

نام کتاب: راهنمای امنیت زیستی در باغ وحش

شابک: ۹۷۸۶۰۰۵۰۴۹۳۳۶

مترجمان: دکتر نرگس خرمی، دکتر داریوش جهان‌پیما - دکتر داراب عبداللهی، و دکتر

کریم امیری

ناشر: بی‌نهایت (وابسته به مؤسسه فرهنگی و هنری بی‌نهایت - تلفن:

۸۸۸۹۹۷۰۶)

قطع: وزیری

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۹۰۰۰۰ ریال

مرکز پخش: ۰۹۱۲۳۰۱۱۳۵۴

تهران - دیباجی شمالی - خ نسرین - شماره ۲۷ - واحد اول غربی

تلفن: ۸۸۸۹۹۷۰۶، نمابر: ۸۸۸۹۳۲۱۹

فهرست

۵.....	مجوز ترجمه.....
۷.....	تقدیر و تشکر.....
۹.....	رفع مسئولیت.....
۱۱.....	دیباچه.....
۱۳.....	مقدمه.....
۱۵.....	اصول اساسی امنیت زیستی در باغ وحش.....
۱۷.....	مهم‌ترین راه‌های انتقال بیماری و عوامل بیماری‌زا.....
۱۸.....	ورودی‌ها.....
۲۰.....	خروجی‌ها.....
۲۳.....	سطوح مختلف امنیت زیستی.....
۲۴.....	اقدامات متداول امنیت زیستی.....
۲۴.....	۱. ثبت سوابق، هویت‌بخشی به سیران، آموزش کارکنان و مستندسازی.....
۲۴.....	ثبت سوابق.....
۲۵.....	هویت‌بخشی.....
۲۵.....	آموزش کارکنان و مستندسازی.....
۲۷.....	۲. مدیریت مجموعه.....
۲۷.....	ورودی‌ها و خروجی‌ها.....
۲۸.....	امنیت زیستی در قفس‌های نگهداری حیوانات و پیرامون آنها.....
۲۹.....	برنامه امنیت زیستی مختص هر مؤسسه.....
۲۹.....	بخش‌بندی مناطق با سطوح امنیت زیستی متفاوت.....
۳۰.....	اصول کلی در سطح بالا.....
۳۰.....	نگهداری در فضای باز و در قفس.....
۳۱.....	زهکشی و دفع ضایعات.....
۳۳.....	کیفیت مواد غذایی.....
۳۴.....	منبع و کیفیت آب مصرفی.....
۳۶.....	مدیریت حیوانات موزی.....

۳۷.....	مدیریت حیوانات اهلی و ولگرد.....
۳۸.....	جابه‌جایی حیوانات داخل باغ وحش.....
۳۹.....	طراحی و ساخت تجهیزات باغ وحش.....
۴۱.....	۳. اقدامات عملیاتی و بهداشتی برای کارکنان و بازدیدکنندگان.....
۴۳.....	کارکنان و کلیه افراد در تماس با حیوانات.....
۴۵.....	بیمانکاران.....
۴۷.....	زردی‌کنندگان.....
۴۹.....	زردی وسایل نقلیه به داخل یا خارج از باغ وحش.....
۵۰.....	۴. مدیریت ذخایر بیماری‌های مشترک.....
۵۴.....	۵. اقدامات پیشگیرانه.....
۵۶.....	۶. قرنطینه.....
۵۷.....	اقدامات کلی قرنطینه.....
۶۰.....	مراقبت‌های دامپزشکی و مدت قرنطینه.....
۶۱.....	۷. مدیریت حیوانات بیمار.....
۶۲.....	شناسایی و گزارش حیوانات بیمار.....
۶۳.....	بررسی، اولویت‌ها و نقاط هدف.....
۶۴.....	۸. مرگ‌ومیر، کالبدگشایی و امحاء لاشه.....
۶۵.....	مرگ حیوان و کالبدگشایی.....
۶۶.....	امحاء لاشه.....
۶۷.....	۹. مدیریت حیوانات، وسایل نقلیه و تجهیزات در زمان جابه‌جایی حیوانات.....
۶۹.....	۱۰. برنامه امنیت زیستی مختص باغ وحش.....
۷۰.....	۱۱. برنامه اقدامات امنیت زیستی در موارد اضطراری.....
۷۱.....	فهرست منابع.....
۷۳.....	اختصارات.....
۷۵.....	تعاریف واژه‌ها و اصطلاحات.....

مقدمه

امنیت زیستی به اقدامات پیشگیرانه‌ای اطلاق می‌گردد که به منظور جلوگیری از ورود و انتشار بیماری‌های عفونی به جمعیت حیوانات (و یا افراد انسانی) صورت می‌گیرد. از آنجایی که هر باغ وحش خصوصیات منحصربه‌فردی دارد، نیازهای امنیت زیستی خاص خود را دارد. این کتابچه متداول‌ترین نقاط خطر در باغ‌های وحش و اقدامات لازم جهت کنترل آن شرح می‌دهد. بنابراین توصیه می‌گردد هر مرکز نگهداری از حیوانات وحشی برنامه امنیت زیستی خاص خود را تهیه و تدوین نماید.

اقدامات امنیت زیستی صحیح برای کلیه باغ‌های وحش ضروری بوده و کمک می‌نماید تا اهداف زیر تأمین شود:

- حفظ سلامت حیوانات باغ وحش؛
- حفظ سلامت کارکنان باغ وحش و بازدیدکنندگان؛
- کاهش هزینه‌های مرتبط با این حیوانات بیمار در باغ وحش؛
- کمک به باز و فعال بودن باغ وحش در زمان شیوع بیماری‌های عفونی در محل و یا در باغ‌های وحش اطراف؛
- کمک به جلب علاقه و حسن شهرت برای باغ وحش و کل صنعت مرتبط با آن؛
- فراهم نمودن امکان قبول و مدیریت گونه‌های غیر بومی در باغ وحش.

راهنمای امنیت زیستی در کلیه باغ‌های وحش، پارک‌های حیوانات، پارک‌های آبی و آکواریوم، پناهگاه‌های حیوانات و کلیه مکان‌های نگهداری حیوانات بومی و غیربومی قابل استفاده می‌باشد و به این مراکز در جهت سنجش نیازهای امنیت زیستی و برنامه‌ریزی برای شرایط خاص خود کمک می‌نماید. بدیهی است برای هر باغ وحش یا مجموعه‌ای اجرای کلیه موارد ذکرشده امکان‌پذیر یا الزامی نمی‌باشد.

امنیت زیستی در ارتباط با باغ وحش شامل موارد زیر (اما نه محدود به آنها) می‌باشد:

- ساخت و نگهداری از تجهیزات، ساختمان‌ها و بناها منطبق با شرایط استاندارد؛

- مدیریت حیوانات موذی و ولگرد؛
- مدیریت فاضلاب و ضایعات دفعی؛
- بهداشت و اقدامات عملیاتی مناسب؛
- برنامه درمان پیشگیرانه؛
- اقدامات قرنطینه‌ای مناسب برای حیوانات تازه‌وارد و بیمار؛
- تشخیص و درمان حیوانات بیمار توسط دامپزشک.

این کتابچه راهنما مکمل استانداردهای رفاه حیوانات استرالیا (Australian animal welfare) می‌باشد. بخشی از مجموعه استانداردهای رفاه حیوانات استرالیا به حیوانات نمایی (باغ‌های وحش) اختصاص دارد و می‌بایست در کنار این کتابچه مطالعه گردد. با پیشرفت صنعت باغ‌های وحش، اجرای برنامه‌های امنیت زیستی برای پیشرفت این صنعت ضروری به نظر می‌رسد. بهیچ‌وجهی است هر مجموعه‌ای چالش‌های خاص خود را در این زمینه دارد که براساس اهداف این کتابچه باید مورد توجه قرار گیرد. توصیه می‌گردد هر مرکزی برنامه‌های خاص خود را در زمینه امنیت زیستی تهیه و تدوین نماید. اما چنانچه مرکزی این اقدام را انجام ندهد، می‌تواند براساس اصول ذکرشده در این مجموعه ملی عمل نماید.

این کتابچه راهنما به اصول پایه‌ای و در سطح بالا اثر دارد اما بیشتر مطالب اصول ابتدایی بوده که برای اغلب باغ‌های وحش و شرایط قابل به‌کارگیری باشد. اگرچه اصول سطح بالا ممکن است برای کلیه مراکز قابل اجرا نباشد اما در هر مجموعه‌ای بسته به نیازها می‌تواند تطبیق داده شود و یا در کلیه مراکز در زمانی که مناسبات امنیت زیستی در سطح وسیعی وجود دارد، به کار گرفته شود.